

Juni 2026

Beleidsplan Stichting Chagos 2026 - 2030

Achtergrond

De Stichting Chagos is opgericht op 5 september 2013. Het oorspronkelijke doel was om de inkomsten die verkregen werden met de verkoop van het boek 'Brieven naar de groene hel' te beheren en te bestemmen voor projecten op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking in Indonesisch Nieuw-Guinea (West-Papoea) en Tanzania. Genoemd boek is uitgekomen op 4 juni 2013. Het boek en de e-book-versie kan nog steeds besteld worden via de website <https://stichtingchagos.nl>.

Op 15 november 2013 is de ANBI-status verleend (m.i.v. 5 september 2013). Dit betekent dat donoren eventuele giften onder bepaalde voorwaarden kunnen verrekenen met de fiscus.

In de jaren 2014 – 2019 heeft de stichting diverse projecten ondersteund, waaronder ook het Endulenziekenhuis. In 2020 is de betrokkenheid bij Endulen sterk geïntensiveerd door de samenwerking met wijlen Dr. Frans Senff.

In 2022 is het laatste (kleinschalige) project in West-Papoea uitgevoerd. Sindsdien is de enige focus het Endulenziekenhuis in Tanzania.

Stichting Chagos heeft als doel om op een kleinschalige, langdurige en betrouwbare wijze bij te dragen aan de continuïteit en kwaliteit van de gezondheidszorg voor de Maasai-bevolking in het Ngorongoro-gebied, met bijzondere aandacht voor opleiding, capaciteitsontwikkeling en ondersteuning van lokaal personeel.

Het bestuur

Het bestuur van Stichting Chagos bestaat momenteel uit:

- Henk Krijnen – voorzitter/penningmeester
- Henk Linstra – secretaris
- Marian Zuure – bestuurslid advies medisch operationele zaken
- Wessel Kuper – bestuurslid advies medicijnen en kascontrole

Beloningsbeleid

De bestuurders krijgen geen beloning voor hun werkzaamheden. Eventuele reizen naar Tanzania betalen zij uit eigen middelen. De algemene kosten van de stichting zijn minimaal.

Steun aan Endulen Hospital - terugblik

Het ziekenhuis te Endulen bevindt zich op enkele tientallen kilometers ten oosten van de Ngorongoro-krater in Tanzania. Endulen Hospital is een 72 bedden tellend missieziekenhuis, in 1976 opgericht door priester-arts Herbert Watschinger. Het ziekenhuis biedt zorg aan de Maasai-bevolking in een afgelegen gebied zo groot als Nederland.

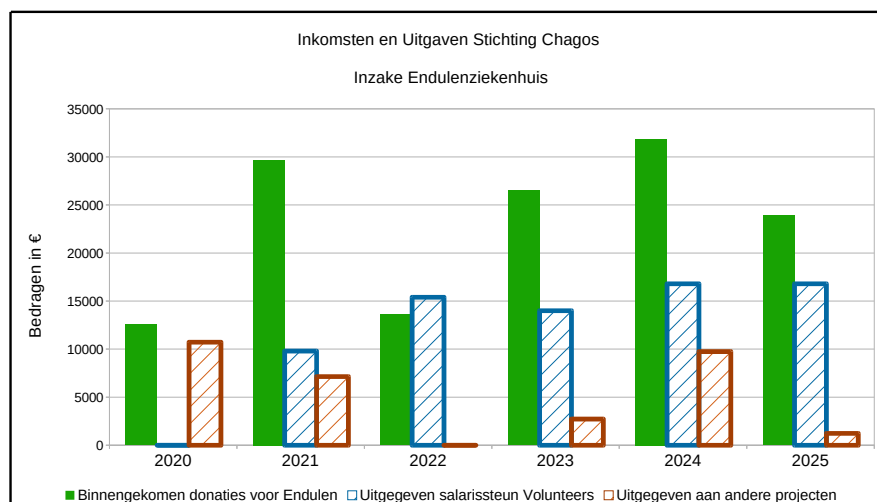
In 2020 is de stichting begonnen met het ondersteunen van gepensioneerd huisarts, voorheen tropenarts, Frans Senff, bij zijn werk voor Endulen Hospital. Hij ging daar twee keer per jaar heen om er zes tot zeven weken te werken. Ook regelde hij allerlei fondsen en donaties voor apparatuur en opleiding van het medische personeel.

De stichting ondersteunde Frans met de fondsenwerving, communicatie en andere activiteiten.

Op 20 april 2021 is Frans Senff helaas overleden. Mede op verzoek van zijn familie is Stichting Chagos echter doorgegaan met het ondersteunen van Endulen Hospital. Daarbij hanteren we min of meer dezelfde aandachtspunten die hijzelf belangrijk vond en gedeeltelijk ook uit eigen middelen financierde:

1. Salarissteun voor de 'volunteers' in het ziekenhuis; dit is een categorie medewerkers die niet voor een volledig salaris werken maar zich zo wel kunnen ontwikkelen naar een volwaardige baan.
2. Opleiding van medewerkers (en met name de volunteers).
3. Andere projecten (apparatuur, renovatie, e.d.)

In het volgende diagram zijn de belangrijkste inkomsten en uitgaven van de afgelopen jaren weergegeven:

Het ziekenhuis weinig steun meer van de regering. Eerder droeg de Ngorongoro Conservation Area ook bij, maar deze steun is tijdens de corona-epidemie (5-6 jaar geleden) stopgezet vanwege het wegvallen van inkomsten uit het toerisme en is sindsdien niet meer gecontinueerd.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat sinds begin 2023 er ter plekke ook ondersteuning is door Nederlandse artsen. Zij worden door Stichting Tweega uitgezonden.

Andere donoren

Stichting Chagos is niet de enige organisatie die het ziekenhuis ondersteunt.

- Pro Tanzania (voorheen Pro Watschingher), Oostenrijk
- Watschinger, Oostenrijk
- Endulen EV, Duitsland
- Flying Medical Service (Arusha, Tanzania)
- Stichting Tweega, Nederland (uitzendorganisatie van tropenartsen)

In de laatste 3-4 jaar zijn de contacten tussen de donoren geïntensiveerd, wordt er meer samengewerkt en is de steun aan Endulen Hospital beter op elkaar afgestemd.

Stichting Chagos streeft er nadrukkelijk niet naar om alle behoeften van het ziekenhuis zelf te financieren, maar ziet haar rol als onderdeel van een netwerk van complementaire donoren die ieder hun eigen expertise en aandachtsgebied hebben.

Ontwikkelingen rond het Ngorongoro Conservation Area

Het Tanzaniaanse regeringsbeleid ten aanzien van de Maasai-bevolking geeft aanleiding tot aandacht. De Maasai die in het Ngorongoro Conservation Area wonen (ruim 100.000 mensen) leven daar al generaties lang. Sinds enkele jaren voert de Tanzaniaanse regering een herplaatsingsprogramma uit, waarbij een deel van de bevolking wordt gestimuleerd of verzocht zich elders in Tanzania te vestigen. Dit beleid heeft geleid tot protesten en maatschappelijke discussie, zowel binnen Tanzania als internationaal.

Op langere termijn kunnen deze ontwikkelingen ook gevolgen hebben voor Endulen Hospital. Een verandering in de omvang en samenstelling van de bevolking kan invloed hebben op de zorgvraag, de rol van het ziekenhuis en de prioriteiten van de Tanzaniaanse overheid. Daarnaast bestaat het risico dat de beschikbaarheid van overheidsmiddelen voor voorzieningen in het gebied onder druk komt te staan.

Op dit moment zijn de uiteindelijke effecten echter nog onzeker. Vooralsnog blijft Endulen Hospital een essentiële voorziening voor de bevolking in het Ngorongoro-gebied en blijft de noodzaak van goede en toegankelijke gezondheidszorg onverminderd groot. De stichting zal deze ontwikkelingen blijven volgen en, waar nodig, betrekken bij haar langetermijnbeleid.

De afgelopen jaren is gebleken dat de financiële ondersteuning vanuit de Tanzaniaanse overheid en de Ngorongoro Conservation Area onder druk staat. Hierdoor neemt het belang van externe partners toe om de continuïteit van essentiële voorzieningen, waaronder de gezondheidszorg, te waarborgen.

Vooruitblik

Voor de komende jaren zal Stichting Chagos de financiële steun blijven richten op de drie bovengenoemde categorieën, met de volgende kanttekeningen:

1. Het is gebleken dat de ondersteuning van de ‘volunteers’ oftewel *personeel in opleiding* cruciaal blijft. Dit onderdeel blijft de grootste categorie voor Stichting Chagos.
2. Opleiding en capaciteitsontwikkeling blijft eveneens belangrijk. Dit hangt ook samen met de steun aan de ‘volunteers’. Het gaat er uiteindelijk om dat het personeel goed opgeleid is om haar taken te verrichten. De ‘volunteers’ kunnen zich via cursussen maar ook in de praktijk ontwikkelen zodat zij een volwaardige baan kunnen gaan vervullen, het liefst in Endulen Hospital maar eventueel elders. Een voorbeeld is ‘recordkeeper’ Sinyati (een Maasai uit de omgeving), die via een door Stichting Chagos gefinancierde opleiding zijn IT-expertise aanzienlijk heeft verbeterd en in 2025 een computernetwerk heeft aangelegd. Hij heeft nu ook uitzicht op een volwaardige baan.
3. Voor wat betreft de categorie ‘projecten’ (renovaties, apparatuur) wordt een beleidsaanpassing doorgevoerd. Het is gebleken dat de Oostenrijkse en Duitse donoren zich voornamelijk richten op gebouwen en installaties en geen operationele kosten voor hun rekening willen of kunnen nemen. Daarom zal Stichting Chagos *vanuit het eigen budget* vanaf 2027 juist *geen* investeringen meer doen in gebouwen of renovaties maar de focus grotendeels leggen op personeel en capaciteitsontwikkeling¹. Daarnaast zal echter waar nodig bescheiden financiering voor medische apparatuur en -voorzieningen ter beschikking gesteld worden.

Nieuw is ook de intentie om bij te dragen aan de financiering van de uitzending van een Nederlandse arts. Sinds 2023 zendt Stichting Tweega Nederlandse artsen uit naar Endulen. In de jaren 2023-2024 was Sieuwke Hartmans er werkzaam. In de jaren 2025-2026 zijn er twee artsen gestationeerd: Anne de Boer en Maran Fazzi. Deze ontwikkeling is indertijd in gang gezet op aandringen van Flying Medical Service uit Arusha en is in eerste instantie gefinancierd uit de nalatenschap van Frans Senff, die nu verbruikt is. Het is gebleken dat deze stationering een grote positieve invloed heeft gehad op het functioneren van het ziekenhuis.

Het plan van Stichting Tweega is om dit concept door te zetten, met de volgende motivatie:

- Continuïteit van de zorg: Endulen beschikt over te weinig artsen. Een Nederlandse tropenarts maakt 24-uurszorg mogelijk en helpt het ziekenhuis veilig te laten functioneren.
- Betere kwaliteit van zorg: De tropenarts brengt specialistische kennis mee en versterkt de medische expertise binnen het ziekenhuis.
- Minder doorverwijzingen: Meer patiënten kunnen lokaal worden behandeld, waardoor kostbare en tijdrovende verwijzingen naar andere ziekenhuizen worden beperkt.
- Duurzame versterking van het ziekenhuis: De arts draagt bij aan opleiding van personeel, managementondersteuning en het opzetten van verbeterprojecten.
- Verbinding met buitenlandse donoren: De arts fungeert als schakel tussen Endulen en internationale donoren, helpt bij fondsenwerving en vergroot de zichtbaarheid en het draagvlak voor het ziekenhuis.

¹Faciliteren van speciale geoormerkte donaties blijft uiteraard wel mogelijk.

Het is nu de intentie van Stichting Chagos om voor de jaren 2027 en 2028 op verzoek van Stichting Tweega een bijdrage te leveren aan de financiering van een nieuwe uitzending voor de jaren 2027 en 2028.

Meerjarenbegroting

Op basis van bovenstaande overwegingen is voor 2026 - 2030 een conservatieve meerjarenbegroting opgesteld, ook met de wetenschap betreffende de donaties in de eerste helft van 2026. Uiteraard zal deze aangepast worden naar gelang de inzichten veranderen. Het is duidelijk dat een extra inspanning nodig is om de donatie-inkomsten op peil te houden teneinde de ambitie van de stichting gestand te doen.

Inkomsten	Eind 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo voorgaand jaar		€ 32.809	€ 24.109	€ 12.209	€ 1.309	€ 409
Reservering Endulen 1.1.26	€ 32.809					
Donaties (opm 1)		€ 15.000	€ 14.000	€ 13.000	€ 12.000	€ 11.000
Extra allocatie (opm 2)		€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Uitgaven						
Algemene kosten		€ 900	€ 1.100	€ 1.100	€ 1.100	€ 1.100
Personeel in opleiding		€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800
Opleidingskosten		€ 2.000	€ 2.000	€ 1.000	€ 0	€ 0
Projecten (Renovatie en Apparatuur)		€ 9.000	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdrage Nederlandse arts			€ 10.000	€ 10.000		

Opm 1) : Gemiddelde opbrengst donaties afgelopen 5 jaar was € 23000 per jaar. Aanname is een geleidelijke afname.

Opm 2) : Extra allocatie = aanwending van beschikbare vrije vermogen + algemene donaties van Stichting Chagos die nog niet geoormerkt zijn voor Endulen

juni 2025

Conclusie

Stichting Chagos heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld van een stichting met uiteenlopende projecten tot een organisatie met één duidelijke focus: de ondersteuning van Endulen Hospital in Tanzania.

De komende jaren zal de stichting zich blijven richten op die onderdelen waar haar bijdrage het meeste effect heeft: de ondersteuning van personeel in opleiding, capaciteitsontwikkeling en – waar nodig – een gerichte bijdrage aan de uitzending van Nederlandse artsen. Daarbij wordt bewust gekozen voor ondersteuning van mensen en kennis, omdat juist deze factoren bepalend zijn voor de continuïteit van de zorg.

De ontwikkelingen rond het Ngorongoro Conservation Area en de afnemende beschikbaarheid van overheidsmiddelen maken de toekomst van het ziekenhuis minder voorspelbaar. Tegelijkertijd onderstrepen zij het blijvende belang van een goed functionerend ziekenhuis voor de bevolking in het gebied.

Stichting Chagos zal daarom vasthouden aan haar uitgangspunt om een kleinschalige, betrouwbare en langdurige partner van Endulen Hospital te zijn.